

женитба загунджиите прилагат мюсюлманските церемонии. Във Варна ги обслужва Али ходжа – цигански ходжа от калайджиите (Petulengro 1915-16: 20).

Има и случаи, когато по индиректен път държавата принуждава отделни цигански семейства официално да узаконят брака си. Така например в началото на 40-те год. на XX век за получаване от семейството на средствата за „издръжка по военни причини“ е необходимо бракът да бъде узаконен. На 21 юли 1941 г. кметът на Котел получава нареждане да направи най-щателна проверка дали бракът на Хюсеин Бекиров с Нейка Хюсеинова е узаконен и „ако същият не докаже чрез документи законния си брак, да бъде лишен от даваната му издръжка“ (ТДА Сливен, ф.16-к, оп.1, а.е.104, л.169).

В тоталитарното време социалистическото законодателство преследва и наказва както ниската женитбена възраст, така и онези, които живеят на семейни начала без брак. Градският общински съвет в Казанлък „Предлагат се за изселване (1961 г. – б. а.): Мустафа Мехмедов Иланов, семейно положение: той, незаконната му съпруга и 11 деца. Причини: Не иска да сключи граждански брак“ (ТДА Стара Загора, ф.433, оп.2, а.е.13, л.105).

За трудното съвместяване на циганската/ ромската традиция и законността ни разказаха наши респонденти – семейство фичери от Стара Загора. Събитията се развиват в края на м. декември 1971 г. Той е на 15 години, тя – на 14.

“Той – В шести клас бяхме. Почнахме да се любим и я обезчестих. Имаше тогава един такъв закон, който забраняваше да се женят малки. Ако не си навършил 16 години нямаш право да се жениш дори и със съгласието на родителите си. Ние си ходехме така и след това. Но кой разбра, че си обезчестена?

Тя – Снаха ми и ми каза, че трябва да се ожена. Трябва да се женя, защото вече не съм честна. Ако ме вземе някой друг няма да съм девствена и ще ме върне. Това е голям срам.

Той – Продължихме да ходим на училище, за да завършим срока и преди Нова година, на 30 декември, тя ми казва, че трябва да се женим, защото съм я обезчестил. Аз и отговорих: “Ще видим, ще отидем на лекар и ще те проверим”, но това беше на майтап. Вечерта ѝ викам: “Айде, ще те вземем за жена”.

Нашите тъкмо подготвиха уредбите навън, за Нова година, да има хубава музика. Аз пратих първо нея въщи и те я питат “Какво стана сега?”, “Ами оженихме се, Кирил ме взема за жена”. Майка ми и баща ми се намусиха. Не я искат, не бяха съгласни. Но аз нали я обичах – исках я. Насам, натам – изгониха ни. Прие ни чичо, приспахме там. На сутринта майка ми идва с една тояга и вместо да удрия мене – нея удрия. След време ни прибраха, но и до днескашния ден не я искат. И деца имаме, и сватби направихме, и внуци се родиха, уважава ги, но не я